

Referendum o způsobu opravy Zelené brány

Souběžně s podzimními parlamentními volbami, ve dnech 8. a 9. října, dostanou obyvatelé Pardubic možnost rozhodnout o vzhledu významné dominanty svého města. V místním referendu budou hlasovat o tom, zda si Zelená brána ponechá svůj současný vzhled, tedy rezné zdivo, nebo dostane omítku, kterou bylo těleso věže opatřeno od výstavby na počátku 16. století, až do roku 1912, kdy byla při opravách a přestavbě věže omítka odstraněna. Město vyhlásilo referendum, v němž se mají obyvatelé Pardubic vyjádřit ke způsobu, jakým má město Zelenou bránu opravit. Odpovídat budou na jedinou otázku: „Souhlasíte s tím, aby při opravě Zelené brány byly obnoveny vnější omítky?“

Hlasovat se bude ve stejných volebních místnostech, v jakých budou probíhat volby parlamentní. Hlasovací lístek pro referendum ale voliči nedostanou s volebními lístky předem do schránek, ale po prokázání totožnosti až ve volební místnosti. Vhazovat je budou do stejné hlasovací urny, jako volební lístky, ale v samostatné obálce. Na hlasovacích lístcích pro referendum je natištěno znění otázky, voliči budou odpověď ANO nebo NE křížkovat, dalšími úpravami by lístek zneplatnili.

Výsledky referenda jsou platné, pokud se hlasování zúčastní minimálně 35 procent všech oprávněných voličů, v Pardubicích tedy více než 24 tisíc lidí. Rozhodnutí přijaté v referendu je závazné, pokud se pro něj vysloví většina hlasujících a nejméně 25 procent všech oprávněných voličů. Ať už tedy voliči vyjádří s omítnutím Zelené brány souhlas či nesouhlas, je pro závaznost jejich názoru potřeba více než 17 tisíc shodných hlasovacích lístků.

Podobně, jako je tomu v případě parlamentních voleb, budou moci i v případě referenda voliči, kteří se nemohou hlasování zúčastnit ve svém volebním okrsku, požádat o vydání hlasovacího průkazu, a to osobně na Úřadě městského obvodu v místě svého trvalého pobytu nebo písemně s úředně ověřeným podpisem.

O budoucnosti Zelené brány ale mohou rozhodnout pouze občané s trvalým pobytem v Pardubicích a na území statutárního města Pardubice. Hlasování bude umožněno i těm, kteří do volební místnosti, zejména ze zdravotních důvodů, nemohou přijít. Po předchozí dohodě za nimi do místa bydliště přijdou volební komisaři s přenosnou urnou.

Proč je třeba Zelenou bránu opravit?

Zelená brána je v Pardubicích jedinou dochovanou branou gotického městského opevnění. Byla postavena v roce 1507, po požáru roku 1538 byla nastavena o zhruba 13 metrů a opatřena typickým zastřešením (cca rok 1542). Až do začátku 20. století byla omítnuta, teprve v roce 1912 byl vybudován ochoz a věž byla zbavena omítky.

Již v roce 2009 statik konstatoval porušení zdiva brány, v roce 2013 byla statika věže zajištěna výměnou nefunkčních táhel a přidáním dalších kotevních prvků, následně byly řešeny opravy havarijního stavu degradovaných částí zdiva. Kamenné zdivo, permanentně vystavené povětrnostním vlivům, je ale stále ve špatném technickém stavu, kdy hrozí uvolnění zvětralých úlomků. Mimo jiné konstrukce věže, zejména v místech oslabených okenními otvory, vykazuje vertikální trhliny, a projevují se na ní objemové změny v důsledku působení teplot. Špatný technický stav vyžaduje další statické zajištění památky i ochranu pláště proti povětrnostním vlivům. To je možné řešit dvěma způsoby. Buď konzervační metodou, při níž by bylo zdivo očištěno, podle potřeby přespárováno, kámen zpevněn a provedena hydrofobizace, která se musí po několika letech opakovat. Další možností je návrat ke světlé omítce. I ta by měla obsahovat vodu odpuzující materiály a neměla by být hladká, ale plastická, respektující nerovnost zdiva i vystouplé solitérní kameny.

Obě metody mají svá pro a proti. Zastánci zachování reálného zdiva se nechtějí rozloučit s představou Zelené brány, jak ji znají od dětství, druhý tábor argumentuje nutností lépe chránit stavbu a zachovat ji tak po další generace. Pokud se chcete dozvědět více o názorech odborníků – památkářů, restaurátorů i techniků, navštivte web města (www.pardubice.eu). Pod odkazem Důležité informace najdete dostupnou dokumentaci. A nezapomeňte v pátek 8. října nebo v sobotu 9. října přijít vyjádřit svůj názor v místním referendu, vzhled věže Zelené brány máte ve svých rukou!